

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/70/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521201307
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1521201307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov – matka: D. E. B. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, H., zastúpená advokátskou kanceláriou AL legal, s.r.o., Šafárikovo námestie 7, Bratislava, IČO: 51 778 904 a otec: B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, H., zastúpený advokátkou JUDr. Denisou Jánošíkovou, AK so sídlom Klincová ul. 35, Bratislava, IČO: 31 796 737, o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 09.03.2023, č.k. 61P/64/2021-419, jednomyseľne, takto

rozhodol:

I. Výrok VII. rozsudku súdu prvej inštancie sa z r u š u j e .

II. Vo zvyšnej napadnutej časti (t.j. vo výrokoch I., II., III., IV., V., VIII. a IX.) sa rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie:

- s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku zveril maloletú A. B. C., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú oprávnení maloletú zastupovať v bežných veciach a spravovať jej majetok (výrok I.),

- striedavú osobnú starostlivosť rodičov o maloletú upravil okrem sviatkov a školských prázdnin tak, že otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú v nepárnom týždni od štvrtka od 08,00 hod. do nasledujúceho pondelka v párnom týždni do 08,00 hod. a v párnom kalendárnom týždni od utorka od 08,00 hod. do štvrtka do 08,00 hod. a matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú v párnom kalendárnom týždni od pondelka od 08,00 hod. do utorka do 08,00 hod. a v párnom kalendárnom týždni od štvrtka od 08,00 hod. do nasledujúceho štvrtka v nepárnom kalendárnom týždni do 08,00 hod. (výrok II.),

- striedavú osobnú starostlivosť rodičov o maloletú počas sviatkov a školských prázdnin upravil tak, že rodičia sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť: - počas jarných prázdnin otec každý páry kalendárny rok od 15,00 hod. od posledného dňa školského vyučovania do prvého dňa školského vyučovania po prázdninách do 08.00 hod. a matka každý nepárny kalendárny rok od 15,00 hod. od posledného dňa školského vyučovania do prvého dňa školského vyučovania po prázdninách do 08.00 hod.; - počas Veľkonočných sviatkov otec každý nepárny kalendárny rok od stredy pred Zeleným štvrtkom od 15,00 hod. do prvého dňa školského vyučovania do 08,00 hod. a matka každý páry

kalendárny rok od stredy pred Zeleným štvrtkom od 15,00 hod. do prvého dňa školského vyučovania do 08,00 hod.; - počas letných prázdnin otec každý nepárny kalendárny rok od 01.07. od 10,00 hod. do 15.07. do 18,30 hod. a od 01.08. od 10,00 do 15.08. do 18,30 hod. a každý páry kalendárny rok od 15.07. od 18,30 hod. do 01.08. do 10,00 hod. a od 15.08. od 18,30 hod. do 31.08. do 10,00 hod. a matka každý páry kalendárny rok 01.07. od 10,00 hod. do 15.07. do 18,30 hod. a od 01.08. od 10,00 do 15.08. do 18,30 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 15.07. od 18,30 hod. do 01.08. do 10,00 hod. a od 15.08. od 18,30 hod. do 31.08. do 10,00 hod.; - počas jesenných prázdnin otec každý nepárny kalendárny rok od 15,00 hod. posledného dňa školského vyučovania do prvého dňa školského vyučovania po prázdninách 08:00 hod. a matka každý páry kalendárny rok od 15,00 hod. posledného dňa školského vyučovania do prvého dňa školského vyučovania po prázdninách 08:00 hod.; - počas vianočných prázdnin a sviatkov otec každý nepárny kalendárny rok od posledného dňa školského vyučovania od 15,00 hod. do 30.12. do 18,30 hod. a každý páry kalendárny rok od 30.12. od 18,30 hod. do 06.01. do 18,30 hod. a matka každý páry kalendárny rok od posledného dňa školského vyučovania od 15,00 hod. do 30.12. do 18,30 hod. a každý nepárny kalendárny rok od 30.12. od 18,30 hod. do 06.01. do 18,30 hod. (výrok III.),

- ako miesto prevzatia a odovzdania maloletej určil školské zariadenie, ktoré maloletá navštevuje, ak nie je možné maloletú prevziať a odovzdať v školskom zariadení, je miestom prevzatia a odovzdania maloletej miesto bydliska odovzdávajúceho rodiča s tým, že otec aj matka sú povinní maloletú riadne pripraviť a odovzdať v čase a mieste určenom súdom (výrok IV.),

- otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletú v sume 200 eur mesačne, a to vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky (výrok V.),

- obom rodičom uložil povinnosť vzájomne spolupracovať pri starostlivosti o maloletú, vzájomne sa informovať o zmene jej zdravotného stavu, o zmene miesta pobytu dieťaťa, o vycestovaní maloletej do zahraničia, poskytovať si všetky úradné doklady týkajúce sa maloletej počas osobnej starostlivosti a to tomu rodičovi, ktorý má určený styk s dieťaťom (výrok VI.),

- určil, že matka maloletej je oprávnená poberať rodinné prídavky a uplatňovať si daňový bonus na maloletú počas realizácie striedavej osobnej starostlivosti (výrok VII.),

- deklaroval zmenu rozsudku Okresného súdu Bratislava V, č.k. 17P/306/2015-112 zo dňa 08.06.2017 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k mal. A. B. C., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvoде (výrok VIII.),

- o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IX).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 2 ods. 1, 2, § 38 ods. 1, 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“), § 24 ods. 2, 4, 5, § 26, § 36 ods. 1, § 43 ods. 1, 3 písm. a/, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, 6, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona č. 36/ 2005 Z.z. v platnom znení (ďalej „Zákon o rodine“) konštatujúc, že predmetom konania je návrh otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, ponechať mu povinnosť platiť výživné 200 eur mesačne a návrh matky na rozšírenie rozsahu stretávania sa otca s maloletou. Otec v priebehu konania postupne menil svoj návrh, pričom v poslednom návrhu žiadal rovnomernú striedavú osobnú starostlivosť s týždenným striedaním a presne upravené stretávanie cez prázdniny a sviatky dôvodiac tým, že matka ponechala maloletú A. v jeho domácnosti vo februári 2023 (od 03.02.2023 do 20.02.2023) z dôvodu matkinho ochorenia COVID-u, on sa o dcéru postaral, učil sa s ňou, aktívne trávili čas, chodil do práce. Súd prvej inštancie zdôraznil, že jeho úlohou bolo zaoberať sa a posúdiť, či sú splnené kumulatívne (súčasne) všetky predpoklady na rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti: jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (pritom predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť ale záujem o osobnú starostlivosť, t.j. že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba), súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie prihliadal na to, že so striedavou osobnou starostlivosťou v týždňových intervaloch (t.j. 7 dní/7 dní) súhlasí len otec, matka bola ochotná pristúpiť na rozšírený styk v každom druhom týždni od štvrtku do nasledujúceho utorka (t.j. 6 dní). Z tohto dôvodu vykonal dokazovanie výsluchom dieťaťa za prítomnosti kolíznej opatrovníčky, názorom kolíznej opatrovníčky a podrobným výsluchom rodičov, vypočutím svedkov, zaoberal sa ich vyjadreniami a vzájomne ich posudzoval, hodnotil. Na základe vykonaného dokazovania, v prvom rade berúc do úvahy vyjadrenia rodičov (u matky jej písomné vyjadrenia a vyjadrenia prezentované jej advokátkou), správy a vyjadrenia kolíznej opatrovníčky dieťaťa a vyjadrenia maloletej dospel k záveru, že samotná striedavá osobná starostlivosť je v prospech dieťaťa. Maloletá A. presvedčila súd, že rozumie inštitútu striedavej

osobnej starostlivosti, chápe jeho dôsledky, ale súčasne prezentovala aj svoj súrodenecký vzťah k mladšiemu bratovi, s ktorým chce byť v kontakte. A. bola pri výsluchu rozvážna, pokojná, prirodzene a v klude reagovala na všetko, na čo bola dotazovaná kolíznou opatrovníčkou alebo zo strany súdu, jasne zadefinovala túžbu byť viac času s otcom a sekundárne so starými rodičmi, rovnako má však rada otca aj matku, malého brata. Taktiež si váži otca svojho brata a má ho rada, lebo u matky sa učí s ňou on a navštevuje s ňou lekárov. Maloletá jasne uviedla, že jej matka po slovensky nevie a učiť sa nechce, doma rozprávajú len v anglickom jazyku. Súd prvej inštancie videl hlavný dôvod túžby maloletej byť viac s otcom práve v tom, že vyrástla, je vekovo aj rozumovo staršia, vyspelejšia a teda má záujem tráviť viac času s otcom, hlavne ak sa otec o ňu reálne intenzívne zaujíma, venuje sa jej, učí sa s ňou, záleží mu na nej a na jej školských výsledkoch. Mal za to, že k zvýšeniu intenzity a túžby dieťaťa byť viac s otcom spôsobila samotná matka nerozprávajúca slovensky, kedy si dieťa uvedomuje, že prakticky v slovensky hovoriacej komunite v škole či u lekárov s ňou všetko riešia buď jej biologický otec alebo manžel jej matky (v podstate matka sama si ju nevie zastat pred niekým, kto by hovoril len slovensky). Súd prvej inštancie ďalej prihliadal na to, že dieťa má u oboch rodičov svoju izbu a prispôsobené vhodné podmienky na bývanie, obaja rodičia majú domácnosti prispôsobené potrebám dieťaťa, vedené v čistote a poriadku. V konaní mal ďalej za preukázané, že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o dieťa, obaja rodičia sú plne spôsobilí dieťa vychovávať, pri striedavej osobnej starostlivosti bude zabezpečená lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa z dôvodu, že v oboch prípadoch ide o stabilné domácnosti. Za splnenú mal aj podmienku jednoznačného záujmu maloletej byť zverená do režimu, aby sa stretávala s otcom o 1-2 dni viac než aktuálne prebieha, pričom ňou navrhnutý režim má už istú podobu striedavej osobnej starostlivosti. Maloletá má podľa názoru súdu aj tú výhodu, že má dvoch rodičov, ktorí sa o ňu starajú, každý z nich sa snaží ju vychovávať a má vytvorenú silnú citovú väzbu k obojom rodičom. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia ďalej uviedol, že matka nesúhlas so striedavou osobnou starostlivosťou odôvodňovala tým, že spolu s otcom maloletej nekomunikuje, otec jej spôsobuje psychické problémy a otec žiada túto formu starostlivosti pre jeho rodičov, v minulosti sa o dieťa nezaujímal, nabádal ju k interrupcii. Matka v konaní doložila lekárske potvrdenia ohľadom jej zdravotného psychického stavu, tie však neosvedčujú či a akým spôsobom jej má otec maloletej spôsobovať psychické problémy, ktoré jej bránia od októbra 2020 s ním komunikovať.

3. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z myšlienkového pochodu, že zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičom je skôr ich právo, ak sú splnené podmienky podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou neakceptoval z dôvodu, že maloletá A. sa na súde vyjadрила, jasne uviedla, že má rada oboch rodičov a chce byť s otcom viac času, z vyjadrenia dieťaťa vyplýva, že ako biologický otec tak manžel jej matky dávajú dôraz aj na jej vzdelávanie, lebo sa s ňou obaja učia, chodia s ňou k lekárom, keďže matka slovensky nehovorí. Maloletá nesúhlasila s SOS s týždenným striedaním z jediného dôvodu a to, že má u matky aj brata, ktorého má veľmi rada a chce byť aj s ním. Ako neakceptovateľný posúdil matkin dôvod nesúhlasu v tom, že ona s otcom nekomunikuje konštatujúc, že pokiaľ má aj matka nejaký problém s otcom dieťaťa, ktorého si ona sama za otca dieťaťa vybrala, nemôže to byť dôvod, prečo by mala dieťa sankcionovať a nedovoliť mu viac sa s otcom stretávať. Zdôraznil, že striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať, nesmie však na spôsob tejto výchovy rezignovať, keď jeden z rodičov s týmto spôsobom výchovy pro forma nesúhlasí. Nesúhlas matky potom súd vyhodnotil len za obštrukčný, ničím objektívne neodôvodnený, vo vzťahu k výchove dieťaťa bez relevancie. Ďalej ho vyhodnotil aj ako nepreskúmateľný dôvod nemajúci negatívny vplyv na záujem dieťaťa, a preto ani nemohol na tomto matkinom nesúhlase založiť rozhodnutie - nezverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (nález Ústavného súdu ČR z 23.02.2010, sp. zn. III. ÚS 1206/09). Súd prvej inštancie uzavrel, že práve striedavá osobná starostlivosť je v záujme dieťaťa. Rešpektujúc právo maloletej A. na zachovanie jej vzťahu k obidvom rodičom prihliadal na jej záujmy, najmä na jej citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom a rešpektoval tiež jej právo na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov i právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi. Skutočnosť, že rodičia pochádzajú z dvoch rôznych kultúr, môže byť jedine prínosom pre dieťa. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že pod inštitútom striedavej osobnej starostlivosti netreba zakaždým vidieť len striktné striedania sa v starostlivosti po týždni, ale je to akékoľvek striedanie sa v určitých časových intervaloch. Záujem dieťaťa na stretávaní sa s otcom je v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletou v zmysle chápania otca ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 363/03). Rovnako si je potrebné uvedomiť potrebu

spolupôsobenia rodiča - biologického otca na maloleté dieťa, pretože aj mužský prvok je schopný vhodným spôsobom napomáhať aj v rámci pr. školských prác (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci II. ÚS 554/04). V prípade neschopnosti rodičov spolu kooperovať pri výkone styku sa maloleté dieťa vo všeobecnosti stáva rukojemníkom a obeťou (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 599/10, III. ÚS 439/05), a to bol ďalším dôvodom v snahe predísť takémuto stavu, aby súd nariadil zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Práve tu súd prihliadal jednak na vyjadrenie maloletej, na matkou prezentovaný súhlas so striedaním v určitom intervale (každý druhý týždeň od štvrtka do ďalšieho utorka) a obsahom návrhu rodičovskej dohody od otca so striedaním sa v nepárnom týždni od štvrtka do ďalšieho pondelka a v párnom týždni od utorka do štvrtka. Z týchto všetkých vyššie uvádzaných skutočností a z dôvodu, že striedavú osobnú starostlivosť v určitom režime nariadil, súd prvej inštancie z dôvodu hospodárnosti nepripustil ani vykonanie znaleckého dokazovania navrhovaného otcom maloletej. V konaní mal preukázané, že otec požíva u matky dôveru ohľadom rodičovských kompetencií, keďže matka nechala u neho dieťa v starostlivosti skoro na celý mesiac, kedy otec riešil kompletne školu, krúžky a celú výchovu maloletej. Súd ako pozitívum vnímal i to, že terajší manžel matky dieťaťa dokáže kooperovať a dohodnúť sa ako s otcom maloletej A., tak aj s jej starými rodičmi.

4. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie zveril maloletú do striedavej osobnej starostlivosti v rozsahu výrokov I. a II. rozsudku. Pokiaľ ide o úpravu stretávania sa cez prázdniny a sviatky, vychádzal z návrhov rodičov, ktoré boli v časti obdobné. Akceptoval návrh otca pri jarných, jesenných, vianočných prázdninách, veľkonočných sviatkoch, aby si otec dieťa preberal v posledný školský deň v škole a tam aj dieťa vrátil, ako to aj sama matka navrhla len pri jesenných prázdninách. Návrh otca ohľadom letných prázdnin na striedanie sa v starostlivosti po dvoch týždňoch považoval za spravodlivejší aj vo vzťahu k samotnej maloletej, berúc do úvahy jej najlepší záujem, lebo má rovnako rada oboch rodičov. Návrh matky na striedanie sa cez leto po mesiaci vyhodnotil ako nie príliš šťastný pre dieťa, ktoré je na matku naviazané a položil si otázku, že ak matka nesúhlasila v bežnom školskom roku so striedavou osobnou starostlivosťou po týždni pre citovú naviazanosť, prečo by jej to nevadilo cez leto. Pokiaľ ide o dôvody matky, že má záujem cestovať za rodinou do Indonézie a dva týždne cez leto je dosť málo času na zrealizovanie cesty uviedol, že ide o nie bežnú vec, matka nechodí do Indonézie pravidelne, ešte tam po narodení A. s maloletou ani nebola. Súd prvej inštancie vychádzal z myšlienkového pochodu v prvom rade zastabilizovať osobnú starostlivosť cez letné prázdniny, prípadnú dovolenku v Indonézii si osobitne dohodnúť s otcom a pri nezhode osobitne podať návrh na nahradenie súhlasu otca povoliť vycestovať maloletej na určitý konkrétny čas do konkrétnej krajiny. Súd prvej inštancie uzavrel, že v záujme dieťaťa je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Tieto všetky záujmy je možné zabezpečiť práve zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, nastavením pravidiel rodičom a v prípade ich nerešpektovania nariadiť výkon rozhodnutia, prípadne aj prezverenie dieťaťa len jednému z rodičov. Konštatoval, že nastavený režim striedavej osobnej starostlivosti je určitým spôsobom príprava na plnú striedavú osobnú starostlivosť za účelom, aby si maloletá zvykla a mohla byť aj dosť času so svojim maloletým bratom, ku ktorému má silné citové puto. Mal za to, že rodičia musia nájsť konsenzus aj pokiaľ ide o veci sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, hlásenia pobytu dieťaťa, poberania rodinných prídavkov na dieťa, preto uložil povinnosti obojmu rodičovi vzájomne spolupracovať pri starostlivosti o dieťa, vzájomne sa písomne informovať v rozsahu uvedenom vo výroku IV. rozsudku. Keďže otec má preukázateľne lepšie celkové majetkové pomery, vo výroku VII. určil matke oprávnenie poberať rodinné prídavky aj daňový bonus.

5. Pokiaľ ide o možnosti platenia výživného otcom na maloletú počas starostlivosti rodičov pri nastavenom rozsahu striedavej osobnej starostlivosti, súd prvej inštancie vychádzal z pomerov rodičov pri poslednom súdnom rozhodovaní o výške výživného v júni 2017 a v súčasnosti, z možností rodičov a i z odôvodnených potrieb maloletej, pod ktorými je nutné rozumieť potreby základné, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky, okuliare a pod., ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Na účely rozhodovania o výživnom po skúmaní príjmov rodičov a objektívnych výdavkov na dieťa dospel k záveru o dôvodnosti návrhu otca, aby mu ostala povinnosť platiť výživné po 200 eur mesačne. Z vykonaného dokazovania mal za jednoznačnú výraznú odlišnosť pomerov otca a matky, z tohto dôvodu ponechal otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške

200 eur mesačne a zároveň určil matku ako prijímateľa rodinných prídavkov a daňového bonusu na maloleťu.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 52 C.m.p..

7. Proti výroku VII. rozhodnutia podal v zákonnej lehote odvolanie otec navrhujúc, aby ho odvolací súd zmenil a určil, že matka je oprávnená poberať rodinné prídavky a otec je oprávnený poberať daňový bonus. Otec poukázal na zákonné obsahové vymedzenie daňového bonusu, možnosti jeho uplatnenia konštatujúc, že daňový bonus môže poberať tak matka ako aj otec, pričom vzhľadom na výšku príjmu by si ho mal uplatňovať otec (matka si daňový bonus neuplatňovala a na jeho otázky ohľadne daňového bonusu neodpovedala). Súd prvej inštancie rozhodol o tejto otázke neuvážene, subjektívne, bez reálneho, zrozumiteľného a preskúmateľného odôvodnenia, vôbec nevyužil modifikácie nakladania s rodinnými prídavkami, uplatnenia si daňového bonusu oboma rodičmi po pol roku a pod. Matkine pomery sa počas konania výrazne zmenili, s rodinou sa presťahovala do rodinného domu do G. H., nie je na materskej, žije v jednej domácnosti s manželom, ktorý podniká, matka disponuje osobným motorovým vozidlom a jej životná úroveň je porovnateľná so životnou úrovňou otca, ak nie je vyššia. Zdôraznil, že súd nie je viazaný samotnými návrhmi rodičov, avšak vždy sa musí pokúsiť o dohodu, čo v prípade rozhodnutia o daňovom bonuse a rodinných prídavkov neurobil.

8. Matka v podanom odvolaní napadla výroky I., II. a III. rozsudku namietajúc, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne postupoval pri hodnotení výsledkov dokazovania, zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplývali, prípadne neprihliadol na osvedčené skutočnosti (§ 365 ods. 1 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej „C.s.p.“), nesprávne zistil skutočný stav veci (§ 62 C.m.p.) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.). Podľa matky súd prvej inštancie neobjektívne vyhodnotil potvrdenie od psychiatra s diagnózou F 43.9 (reakcia na ťažký stres s popisom traumy, ktorú matke spôsobuje akýkoľvek kontakt s otcom) ako neodôvodnenú obštrukciu z jej strany, ktorá ju vedie k nesúhlasu so striedavou starostlivosťou. Cíti sa dotknutá konštatáciou súdu, že si nevie dcéru zastať pred niekým, kto by hovoril len po slovensky, nesúcej prvky jazykovej diskriminácie. Pokiaľ maloleťu ponechala od 03.02.2023 do 20.02.2023 v starostlivosti otca, jednalo sa o výnimočnú situáciu, kedy ochorela na COVID a nechcela, aby sa maloleťá od nej nakazila. Maloleťá nesúhlasila so striedavou starostlivosťou, ale len s rozšíreným stykom o 1-2 dni v prospech otca. Súd nevyhodnocoval dôkazy vo vzájomných súvislostiach, nezohľadňoval, že otec do štyroch rokov veku maloleťu ignoroval, starostlivosť prejavoval iba z dôvodu, že o rozšírený styk mali záujem jeho rodičia, naopak, starostlivosť o maloleťu od narodenia zabezpečovala bez podpory rodiny matka. Podľa matky bola tvrdeniam otca a jeho rodičov priznaná zo strany súdu väčšia miera dôležitosti, ako písomným dôkazom doloženým matkou do spisu. Jej nesúhlas so striedavou osobnou starostlivosťou nie je jej rozmarom, v konaní doložila písomné dôkazy, že komunikácia s otcom jej spôsobuje ťažkú traumu s vážnymi následkami. Do pozornosti dala nález Ústavného súdu ČR z 18.08.2010, sp. zn. I. ÚS 266/10 podľa ktorého chýbajúca kvalifikovaná komunikácia medzi rodičmi nie je vždy prekážkou striedavej starostlivosti. Dodala, že neexistencia kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi nie je relevantným kritériom pri rozhodovaní o striedavej starostlivosti, avšak súd musí náležite zdôvodniť, prečo sa domnieva, že v konkrétnom prípade k zabezpečeniu kvalifikovanej komunikácie medzi rodičmi nemôžu (s vysokou mierou pravdepodobnosti) viesť iné prostriedky podľa Zákona o rodine. Nesúhlas matky môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch spôsobilých intenzívnym spôsobom zasahovať do záujmu dieťaťa (nález Ústavného súdu ČR z 23.02.2010, sp. zn. III. ÚS 1206/09). Matka vyslovila názor, že nariadená striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloleťej, keď ňou navrhovaný rozsah styku otca s maloleťou každý prvý a tretí víkend v mesiaci od štvrtku po vyučovaní do nasledujúceho utorka do 08,00 hod., pričom otec by preberal a odovzdával dieťa v škole, by bol v lepšom záujme maloleťej a zohľadňoval by jej vôľu o rozšírení styku o 1-2 dni ako doposiaľ. Úpravu súdu v otázke striedavej osobnej starostlivosti matka označila za chaotickú, v neprospech matky, ktorá je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť v párnom kalendárnom týždni od pondelka od 08,00 hod. do utorka 08,00 hod.; uvedené prakticky znamená, že maloleťá je v škole, následne na tanečnom krúžku do 16,00 hod., potom cca o 17,00 hod. príde domov a o 21,00 hod. ide spať a od nasledujúceho rána je v starostlivosti otca, u matky je v tomto týždni prakticky 4 hodiny, čo absolútne nepostačuje na bližší kontakt maloleťej s rodinou a malým bratom. Taktiež úprava letných prázdnin je pre matku a maloleťu nevyhovujúca, táto im zabraňuje, aby mohli ísť navštíviť starých rodičov, ktorí žijú v Indonézii. V konaní nebola preukázaná nutnosť zmeny ostatného rozhodnutia súdu o zverení maloleťej do osobnej starostlivosti matky, nakoľko

nebolo poukázané, že doterajšia súdna úprava nezaistuje najpriaznivejšie podmienky pre zdarný vývoj dieťaťa. V konaní nebolo preukázané ani to, že otec vie lepšie zabezpečiť starostlivosť o maloletú v porovnaní s podmienkami v súčasnosti u matky tak, aby to bolo v prospech maloletej. Matka zdôraznila, že súd v priebehu pojednávania dňa 10.11.2022 vyslovil svoj predbežný právny názor s tým, že nateraz je potrebné upraviť rozšírený styk pre otca, v súlade s ktorým matka zaslala návrh petitu zo dňa 12.12.2022, pričom nepozná dôvody, ktoré viedli súd k zásadnej zmene (v závere konania) vysloveného právneho názoru. Matka navrhla, aby odvolací súd zamietol návrh otca na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, vyhovel jej návrhu na rozšírenie styku otca s maloletou, resp. napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

9. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky z 18.05.2023 navrhol, aby odvolací súd odvolanie matky zamietol a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie pri akceptácii jeho odolania. Poukázal na to, že od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností uplynulo viac ako 6 rokov, pomery na strane maloletej sa zmenili natoľko, že odôvodňujú zmenu tejto úpravy. Matka v konaní a v odvolaní neuvádza dôvody, ktoré by odôvodňovali nezverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, matka notoricky opakuje tvrdenia, ktoré boli predmetom dokazovania v rámci konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode manželstva. Otec poukázal na aplikačnú prax súdov (napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 14.06.2016, sp. zn. 9CoP/13/2016) v zmysle ktorej je pre zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti oboch rodičov podstatné zistenie, či sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, či majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, či táto starostlivosť je v záujme dieťaťa, a či budú lepšie zaistené potreby dieťaťa. Nedostatočná komunikácia rodičov sama o sebe nie je prekážkou striedavej osobnej starostlivosti, ak sú splnené vyššie citované zákonné predpoklady. Rodičia sú povinní v záujme dieťaťa vzájomnú komunikáciu upraviť do tej miery, aby praktickou prekážkou osobnej starostlivosti nebola. Pre matku je základný problém otec, s ktorým nekomunikuje, neustále ho obviňuje z udalostí, ktoré sa mali stať pred viac ako deviatimi rokmi, maloletú nabádala, aby s otcom nekomunikovala, pričom otec komunikuje iba s manželom matky, s ktorým rieši odovzdávanie, prevzatie maloletej, jej tanečné súťaže, prípadné zmeny stykov a pod. Z uvedeného vyplýva, že problém komunikácie je výlučne vyvolaný matkou, ktorá vo výraznej miere prenecháva starostlivosť o maloletú na manželovi. Podľa otca v súčasnosti neexistujú objektívne dôvody, ktoré by bránili zvereniu maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, práve naopak, v súčasnosti sú splnené všetky podmienky pre zverenie dieťaťa do takejto formy starostlivosti rodičov, maloletá má s ním vytvorený pozitívny a hlboký vzťah, otec je schopný zabezpečiť každodenné potreby dieťaťa, ktoré v súčasnosti i zabezpečuje (škola, zdravie, krúžková činnosť, aktívne trávenie voľného času, kontakt s najbližšou rodinou), podporuje vzťah maloletej k matke a akceptuje postavenie a potrebu matky v živote dieťaťa, má úprimný a hlboký záujem o starostlivosť o dcéru a súhlasí so zverením maloletej do striedavej osobnej starostlivosti, ktorou budú lepšie zaistené potreby dcéry pri zachovaní rovnocenného výchovného vplyvu rodičov.

10. Matka v písomných vyjadreniach k odvolaniu otca z 23.05.2023 a 25.05.2023 poukázala na klamstvá otca o jej šetrení na maloletej. Zdôraznila, že otec v konaní nenamietal platenie výživného na maloletú vo výške 200 eur mesačne a skutočnosť, že bude musieť znášať zvýšené náklady spojené s pobytom maloletej v jeho domácnosti. Okrem faktu, že sa s rodinou presťahovala z H. do obce pri Dunajskej Strede sa na jej životnej úrovni nič nezmenilo, naďalej pracuje ako učiteľka v škole s príjmom cca 300 eur netto, spolu s manželom splácajú hypotekárny úver, má ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Matka poukázala na výšku otcom tvrdených nákladov, otec celý čas vlastní byt na A. I. J. K., na kúpu ktorého si zobral hypotéku s mesačnou splátkou 700 eur, pričom počas celého konania tvrdí, že v byte nebýva, ani ho neprenajíma, lebo byt vyžaduje rekonštrukciu. Odvolací návrh otca je podľa matky neodôvodnený a neobstojí ani vo svetle platnej právnej úpravy.

11. Matka v následnom písomnom vyjadrení z 16.06.2023 konštatovala, že udalosti, ktoré sa stali v minulosti majú doposiaľ vplyv na jej psychiku, doteraz navštevuje psychiatrickú ambulanciu B. L. H.. Zopakovala tvrdenia o správaní sa otca počas tehotenstva a po narodení maloletej, kedy ju opustil a do štyroch rokov veku dcéry o ne nejavil záujem. K dôvodom, prečo sa začal intenzívne o maloletú a jej výchovu zaujímať, ako aj k otázke, prečo mu na dcére prvé štyri roky jej života nezáležalo, sa počas celého konania nevyjadril. Zdôraznila, že otcovi ani pred začatím tohto konania žiadnym spôsobom nezakazovala styk s dcérou, ani dcéru nehuckala proti otcovi. Komunikáciu s otcom odmieta preto, lebo jej opakovane spôsobuje traumy, podložené lekárske správy a diagnózou špecialistu. K jej očierňovaniu zo strany otca ako aj konštatovaniu prvoinštančného súdu týkajúceho sa pochybovania

o matke ako schopnej zabezpečiť dostatočnú osobnú starostlivosť o maloletú z dôvodu jej neovládania úradného jazyka slovenčiny matka oznámila, že podala podnet pre podozrenie z diskriminácie z dôvodu nedostatočného ovládania slovenského jazyka na Slovenské stredisko pre ľudské práva, ktoré podnet aktuálne spracúva.

12. Otec v písomnom vyjadrení z 28.08.2023 uviedol, že dôvody, pre ktoré bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov neboli diskriminačné, tieto zohľadňovali najlepší záujem maloletej dcéry. Konštatoval, že aktuálne počas letných prázdnin trávi 50% času s maloletou, čo dcéra prijíma, rovnako ako aj stretávanie sa s otcom počas školského roka nad rámec stanovený súdom. Má vytvorené bývanie pre dcéru, časový fond, prácu, voľný čas prispôsobuje potrebám maloletej, zabezpečuje jej lekársku starostlivosť, rieši jej školu pod. Ich vzájomný vzťah sa naďalej prehĺbuje, upevňuje a rozvíja. O daňovom bonuse rozhodol súd prvej inštancie bez návrhu, voči ktorému rozhodnutiu podal odvolanie v ktorom poukázal na to, že matka si voči maloletej dcére neplní vyživovaciu povinnosť. V rozsudku súdu prvej inštancie je podrobne odôvodnená vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Otec zopakoval, že matka s ním odmieta komunikovať, neposkytuje mu žiadne informácie a vo veciach týkajúcich sa maloletej komunikuje iba s manželom matky.

13. Matka v ostatnom písomnom podaní z 05.10.2023 opakovane poukázala na zľahčovanie traumy, ktorú jej hrubým a nevhodným spôsobom počas spolužitia spôsobil otec. K tvrdeniam otca poukazujúceho na jej neschopnosť sa riadne postarať o maloletú vyslovila otázku, kde sa nachádzal otec prvých šesť rokov života dcéry, ako jej zabezpečil podmienky a bezpečný domov a ako sa o dcéru finančne staral. Keďže tieto skutočnosti otec nevie preukázať, o to viac útočí na matku pre jej údajnú zlú výchovu dcéry, vymyslený jazykový hendikep, ktorý maloletú diskriminuje a podľa otca závadné charakterové vlastnosti matky, negatívne ovplyvňujúce dcéru. V konaní bolo preukázané, že maloletá je šikovné dievčatko, ktorému nič nechýba, prospieva v škole, je spoločenská, chodí na záujmové krúžky zabezpečené práve matkou. Matku má rada, nemá problém s ňou komunikovať v angličtine, netrpí pre to, že matka neovláda slovenský jazyk, výborne vychádza s jej manželom. Zmena doterajšieho výchovného prostredia nie je preto dôvodná, keďže najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa sú stále v domácnosti matky, navyše sa v konaní nepreukázalo, že by doterajšia výchova bola v rozpore so záujmom maloletej. Matka zdôraznila, že nikdy nebránila stretávaniu dcéry s otcom a jeho rodinou a nerozumie, prečo otec striktné trvá na striedavej osobnej starostlivosti. Navyše, sama maloletá nikdy nepovedala, že by si želala zmenu v osobnej starostlivosti a súhlas vyslovila len s rozšírením styku o 1-2 dni v prospech otca. Maloletá počas letných prázdnin mala stráviť s otcom 4 týždne, z toho bola tri týždne v táboroch a posledný týždeň išla na pobyt mimo Bratislavu so starým otcom a sestrou otca, ku ktorým sa otec ani nepripojil.

14. Odvolací súd preskúmal vec v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi podľa § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 385 ods. 1, § 219 ods. 1 C.s.p., s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 C.s.p. a po preskúmaní odvolaní oboch rodičov dospel k nasledovným záverom.

15. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Prihliadajúc na obsah súdneho spisu sa odvolací súd po skutkovej a právnej stránke stotožnil s podstatnými dôvodmi rozhodnutia vzťahujúcich sa k odvolaním matky napadnutých výrokov I., II. a III., v ktorých súd prvej inštancie zveril maloletú A. B. C., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, obom rodičom zveril oprávnenie zastupovať maloletú a spravovať jej majetok a určil interval osobnej starostlivosti každého rodiča počas kalendárneho roka s osobitnou úpravou osobnej starostlivosti rodičov o maloletú počas sviatkov a prázdnin. Súd prvej inštancie vo vzťahu k výrokom I., II. a III. v rozhodnutí dostatočne a presvedčivo zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu podstatný význam, v rozhodnutí sa vysporiadal i s podstatnými vyjadreniami účastníkov konania prednesenými

v konaní na súde prvej inštancie, vrátane dôvodov pre neakceptovanie námietok matky proti otcom navrhovanej forme osobnej starostlivosti rodičov o maloletú (§ 387 ods. 2, 3 C.s.p.). Z uvedeného dôvodu využíva možnosť danú mu ust. § 387 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení sa vo vzťahu k výrokom I., II. a III. obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia v týchto častiach a vyporiadať sa len s podstatnými odvolacími námietkami matky. Dodáva, že od odvolaní matky napadnutých výrokov I., II., III. sú závislé výroky IV., V., VIII. a IX. rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré sa tak stali predmetom odvolacieho prieskumu, aj keď neboli napadnuté odvolacími dôvodmi ani jedného z rodičov.

18. K matkou uplatnenému odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ C.s.p., že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 C.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov konania nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov účastníkov konania, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z procesných ustanovení týkajúcich sa dokazovania. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že uvedený odvolací dôvod nie je naplnený, keďže rozhodnutiu súdu prvej inštancie, vzťahujúce sa k výrokom I., II., III., nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti podstatné pre rozhodnutie, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov konania nevyplývali, ani inak nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré (pre posudzovanú vec) rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení procesného predpisu alebo, že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

19. K námietke matky, že rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutých výrokoch I., II. a III. spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.) treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanom prípade, v ktorom konajúci súd prvej inštancie zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery a aplikoval správny právny predpis, namietaná vada konania nebola odvolacím súdom zistená.

20. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

21. Podľa § 121 C.m.p. rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Ako prvoradá zdôrazňuje, že vlastnosťou meritórnych súdnych rozhodnutí je ich zásadná nezmeniteľnosť, ktorá je imanentnou súčasťou záruk právneho štátu čo znamená, že ak sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova (§ 230 C.s.p.). Ustanovenia § 121 C.m.p. a § 26 Zákona o rodine upravujú možnosť zmeny rozsudku vo veciach (o.i.) výkonu rodičovských práv a povinností, a to aj bez návrhu. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci znova rozhodnúť je zmena pomerov. Znamená to, že okolnosti, z ktorých súd vychádzal v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia sa zmenili v takej miere, že sa závažnejším spôsobom prejavujú v pomeroch účastníkov. Ak konajúci súd dospeje k záveru, že sú splnené podmienky pre zmenu pôvodného rozhodnutia, vydá nové rozhodnutie rovnakého druhu ako rozhodnutie, ktoré mení, pričom výrok nového

rozhodnutia musí obsahovať aj špecifikáciu výroku, ktorý je novým rozhodnutím dotknutý a prípadne aj rozsah, v akom sa pôvodné rozhodnutie mení.

23. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že v posudzovanej veci sa súd prvej inštancie týmito kritériami zaoberal a dôsledne ich posudzoval práve v kontexte zisteného skutočného stavu veci, majúceho podstatný význam pre rozhodnutie o otcom navrhutej zmene formy starostlivosti rodičov o maloleté dieťa. Zhoduje sa s ním v tom, že v prejednávanej veci bola nepochybne zistená zmena pomerov na strane maloletého dieťaťa a aj otca, odôvodňujúca zmenu rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 18.06.2017, č.k. 17P/306/2015-112 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej. Vykonaným dokazovaním bolo totiž nepochybne zistené, že otec sa z Holandska (kde sa v čase posledného súdneho rozhodnutia z pracovných a osobných dôvodov prevažne zdržiaval) vrátil na územie Slovenska, má v H. vytvorené dostatočné bytové podmienky a zamestnal sa, maloletá je o viac ako 6 rokov staršia, stýka sa s otcom podľa dohody rodičov a v širšom rozsahu, než ako bol nastavený v ostatnom rozhodnutí súdu, má s otcom a jeho rodinou vytvorený vzájomný citový vzťah a v priebehu výsluchu pred súdom maloletá prezentovala súhlas so starostlivosťou otca v rozsahu o 1-2 dlhšie ako doposiaľ.

24. Úlohou súdov v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa je rozhodnúť v otázkach týkajúcich sa pomerov rodičov k maloletému dieťaťu na podklade individuálneho, konkrétneho skutočného stavu veci v súlade s najlepším záujmom maloletého dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Ich úlohou zároveň je, aby na základe uplatnenia zásady proporcionality našli riešenia, ktoré nebudú neprimerane obmedzovať právo ani jedného z rodičov zaručené v čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd. V praktickej rovine by mali súdy vychádzať z premisy, že právom oboch rodičov je v zásade podieľať sa na starostlivosti o dieťa rovnakou mierou a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje aj právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Pokiaľ má rodič záujem rovnocenne sa podieľať na výchove dieťaťa a nespráva sa spôsobom, ktorý by odôvodňoval zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, potom je súd povinný využiť všetky zákonné prostriedky na to, aby mu jeho právo priznal a zabezpečil jeho riadnu realizáciu. Striedavá osobná starostlivosť predpokladá zo strany rodičov predovšetkým toleranciu, spoločnú vôľu a schopnosť spolu komunikovať a spolupracovať a najmä nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov. V tejto súvislosti je však treba zdôrazniť aj to, že ak je jedným z určujúcich faktorov pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti schopnosť rodiča spolupracovať s druhým rodičom pri výchove dieťaťa v prípade, ak táto spolupráca a komunikácia nie je bez zjavného dôvodu naplnená, je rodič výchovne nespôsobilý. Pri rozhodovaní musí súd prihliadať na záujem dieťaťa najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, ako aj na jeho právo na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom.

25. Nakoľko sa v prejednávanej veci rodičia nedokázali zhodnúť v otázke formy osobnej starostlivosti o dieťa (otec opakovane upravoval návrh a v záverečnom štádiu konania navrhoval striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov v pomernom rozsahu, matka žiada ponechať maloletú v jej osobnej starostlivosti a širšie nastaviť styk dieťaťa s otcom), súd prvej inštancie postupoval správne, ak preskúmaval predpoklady zakotvené v ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine pre rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti (keď rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, avšak obaja sa o dieťa starajú), ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, a to jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa (predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť, teda že obidvaja rodičia chcú mať dieťa u seba) a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, znamená to, že dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách traumatizované, pre rozhodnutie je rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov (striedavá osobná starostlivosť nebude spravidla vhodná, ak rodičia bývajú vo vzdialenejších mestách). Ak sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nedohodli a súhlasí s ňou len jeden rodič, vzniká súdu povinnosť skúmať, či rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti, teda autoritatívny výrok súdu o nej bez podkladu v konsenze obidvoch rodičov, je v záujme dieťaťa. Ak áno, súd nemusí rozhodnúť o výlučnej osobnej starostlivosti jedného rodiča, ale mal by rozhodnúť o striedavej osobnej starostlivosti aj napriek nesúhlasu jedného z rodičov. K odvolacím námietkam matky treba zdôrazniť, že doba, ktorú trávi dieťa u každého z rodičov pri tejto forme osobnej starostlivosti rodičov, môže byť určená rôzne, nemusí

byť určená v ideálnom pomere a je závislá najmä od potrieb dieťaťa, jeho veku, záľub, školských povinností a mimoškolských aktivít.

26. Odvolací súd sa plne zhoduje so závermi súdu prvej inštancie, že s prihliadnutím na vývinové potreby maloletého dieťaťa a na rešpektovanie jeho práva na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov, sú v posudzovanom prípade splnené podmienky na zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v určenom nerovnomernom intervale počas dvojtýždňového obdobia (6 dní u otca, 8 dní u matky) a s osobitnou úpravou týkajúcou sa obdobia sviatkov a prázdnin. Konštatuje, že z vykonaného dokazovania je nesporné, že obaja rodičia sú schopní a ochotní vykonávať svoje rodičovské práva čo do osobnej starostlivosti o maloletú, obaja rodičia sú si rovní vo svojich rodičovských právach a povinnostiach a v konaní nebol dokazovaním vykonaným v rozsahu potrebnom pre zistenie skutočného stavu veci (§ 35 C.m.p.) zistený žiaden dôvod na obmedzenie výkonu rodičovských práv ani jedného z rodičov, v dôsledku ktorého by malo byť maloleté dieťa aktuálne zverené do osobnej starostlivosti iba jedného rodiča. V tejto súvislosti mu nedá nepoznamenať, že súd prvej inštancie správne neprihliadal na v konaní produkované námietky otca týkajúce sa nedostatočnej starostlivosti matky o maloletú, ktoré neboli podložené skutkovými zisteniami vyplývajúcimi z vykonaného dokazovania, a zároveň ani na námietky matky vzťahujúce sa k správaniu otca pred a po narodení maloletého dieťaťa a k matkou tvrdenej nestarostlivosti otca o maloleté dieťa do veku jeho štyroch rokov. Pokiaľ súd prvej inštancie v ods. 50 rozhodnutia uviedol, že matka z dôvodu neznalosti slovenského jazyka nevie maloletú zastáť pred niekým, kto by hovoril len po slovensky, jedná sa o jeho úvahu, nemajúcu (vychádzajúcu z obsahu odôvodnenia) žiaden podstatný vplyv na posudzovanie rodičovských kompetencií matky.

27. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade sa jedná o prípad, kedy na realizáciu striedavej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa majú rodičia vytvorené predpoklady, keďže miesto ich súčasného bydliska je aj po odsťahovaní matky s rodinou do obce M. H. (okres Dunajská Streda) v bežne dosiahnuteľnej blízkosti, kedy vzdialenosť bydlísk rodičov nenarúša zásadným spôsobom školskú dochádzku, dieťa nemusí meniť pre neho známe školské prostredie, mimoškolské aktivity a ani svoje ďalšie sociálne kontakty, určená forma striedavej osobnej starostlivosti je primeraná veku maloletej, nepredstavuje pre maloletú neprimeranú záťaž a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie zodpovedala aj želaniu dieťaťa zisteného jeho výsluchom pred súdom (maloletá nechcela bývať striedavo u rodičov po dvoch týždňoch a pripustila, že by bola u otca dlhšie o jeden až dva dni oproti tomu ako často k nemu chodí). Pokiaľ matka v odvolaní poukazuje na to, že maloletá nesúhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou rodičov, ale len s rozšírením styku s otcom (o 1-2 dni) treba uviesť, že maloletá je vo veku, kedy nie je schopná posúdiť rozdiel medzi výlučnou starostlivosťou matky s široko upraveným stykom a striedavou osobnou starostlivosťou oboch rodičov a dokáže podiel rodičov na starostlivosti o jej osobu vnímať len v kontexte dĺžky obdobia, v ktorom je u každého z rodičov a v ktorom každý z rodičov zabezpečuje jej potreby. Za v rozpore so záujmami maloletej neposúdil ani nastavenie rozsahu osobnej starostlivosti rodičov počas bežného školského roka, pri ktorom súd prvej inštancie správne zohľadnil vek maloletej, jej želanie byť v starostlivosti otca o jeden až dva dni dlhšie ako v súčasnosti, a súčasne v čo najvyššej možnej miere rešpektoval aj úplne prirodzenú a pochopiteľnú väzbu maloletej na matku a mladšieho brata. Ako nedôvodnú posúdil námietku matky, že v párnom týždni bude maloletá u nej prakticky len 4 hodiny, keď z výroku II. rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie nastavil počas bežného školského roka nerovnomerný model striedavej osobnej starostlivosti rodičov 6/8 z dvojtýždňového obdobia, v ktorom matka zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletú v rozsahu 8 dní, z toho v párnom kalendárnom týždni v rozsahu 5 dní a v nepárnom kalendárnom týždni v rozsahu 3 dni. Rovnaké závery vyslovuje aj k námietkam matky týkajúcich sa osobnej starostlivosti rodičov počas letných školských prázdnin, upravenej na cca dvojtýždenné obdobia, pri ktorej úprave súd prvej inštancie správne a v záujme maloletej rešpektoval, že nastavenie časovo dlhšieho obdobia starostlivosti každého z rodičov by mohlo byť pre maloletú nad únosnú mieru zaťažujúce. Matke dáva do pozornosti, že zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov a v jej rámci aj nastavenie rozsahu osobnej starostlivosti rodičov o maloleté dieťa, nemá byť vyhovujúce pre rodiča, ale jeho prioritou má byť predovšetkým záujem maloletého dieťaťa.

28. Na základe uvedeného, s poukazom na jednoznačnú existenciu vzájomného citového puta medzi maloletou a otcom, ktorý aktuálne v čase styku, umožneného mu matkou aj nad rámec ostatného rozhodnutia súdu riadne zabezpečuje osobnú starostlivosť o dieťa, na to, že maloletá je na otca zvyknutá, má u otca vytvorené dostatočné zázemie, na nezistenie žiadnych okolností na strane oboch rodičov tvoriacich prekážku pre realizáciu striedavej osobnej starostlivosti, keď

z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by jeden z rodičov výrazne lepšie naplňoval kritériá rodičovskej zodpovednosti, nemá odvolací súd dôvod nič meniť na záveroch prijatých súdom prvej inštancie vo výrokoch I., II. a III. preskúmaného rozhodnutia.

29. Obom rodičom dáva do pozornosti, že dôvodom brániacim zvereniu maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti môže byť nevhodná, či absentujúca komunikácia medzi rodičmi len vo výnimočných prípadoch z dôvodu, že žiadna, resp. konfliktná komunikácia medzi rodičmi negatívne ovplyvňuje osobnostný rozvoj samotného dieťaťa a i charakter a kvalitu jeho výchovného prostredia (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 22.12.2020, sp. zn. IV. ÚS 2611/20). V danom prípade síce nie je možné polemizovať so závermi vyplývajúcimi z matkou doložených lekárske správ ohľadom jej zdravotného psychického stavu, je treba sa však so súdom prvej inštancie zhodnúť v tom, že listiny doložené matkou (napr. lekárske správy z 18.03.2022, 26.11.2021, 16.03.2022) nepreukazujú, že psychické problémy, brániace matke (podľa jej tvrdenia) od októbra 2020 s otcom vo veciach týkajúcich sa maloletej komunikovať, sú jednoznačne v príčinnej súvislosti so správaním sa otca (v lekárske správach je konštatované riziko retraumatizácie matky a odporúčanie vyhnúť sa fyzickej konfrontácii s bývalým partnerom na súdnom pojednávaní). Absentujúcu komunikáciu medzi rodičmi, nemožno potom v kontexte skutkových okolností posudzovaného prípadu vyhodnotiť ako dôvod, ktorý by bránil zvereniu maloletej do striedavej osobnej starostlivosti rodičov? táto skutočnosť však môže signalizovať rezignáciu rodičov na ich primárnu povinnosť chrániť záujem maloletej byť v starostlivosti oboch rodičov a hľadať najvhodnejší spôsob, ako maloletej vytvoriť harmonické a láskyplné prostredie, umožňujúce jej bez negatívnych vplyvov tento záujem realizovať.

30. Za nedôvodnú posúdil odvolací súd aj námietku matky, že po vyslovení predbežného právneho názoru súdom prvej inštancie v priebehu pojednávania dňa 10.11.2022 o potrebe nateraz upraviť rozšírený styk pre otca (v súlade s ktorým matka zaslala návrh petitu zo dňa 12.12.2022) súd rozhodol inak, pričom matka nepozná dôvody vedúce súd k zásadnej zmene (v závere konania) vysloveného právneho názoru. Uvádza, že vyslovenie predbežného právneho názoru súdom (§ 181 ods. 2 C.s.p.) neznamena striktnú viazanosť prezentovanými formulovanými právnymi závermi, keďže opak by nevyhnutne viedol k deformovaniu rozhodovacieho procesu, pri ktorom je súd pri svojich právnych záveroch nezávislý a jeho slobodný myšlienkový postup je limitovaný iba obsahom objektívneho práva, ktoré v konkrétnej veci interpretuje a aplikuje. V posudzovanej veci má za to, že odklon od predbežného právneho posúdenia veci súd prvej inštancie riadne vysvetlil v dôvodoch rozhodnutia, v ktorých dostatočne a presvedčivo zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní o návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu podstatný význam, vrátane dôvodov pre neakceptovanie námietok matky proti otcom navrhovanej forme striedavej osobnej starostlivosti rodičov o maloletú. Postup súdu prvej inštancie potom nemôže založiť záver o nepredvídateľnosti prijatého rozhodnutia o zmene formy osobnej starostlivosti rodičov o maloletú.

31. Za vecne a právne správne považuje odvolací súd aj rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch závislých od výroku I. nenapadnutých odvolaniami a odvolacími dôvodmi účastníkov, t.j. výroku IV. o mieste odovzdávania a prevzatia maloletej a uložení povinnosti rodičom riadne odovzdať a prevziať maloletú, výroku V. o uložení povinnosti otcovi platiť na výživu maloletej sumou 200 eur mesačne, ktorú sumu je otec povinný zasielať k rukám matky maloletej, vždy do 15-dňa v mesiaci vopred, výroku VIII., v ktorom bola podľa § 121 C.m.p. a § 26 Zákona o rodine deklarovaná zmena rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 08.06.2017, č.k. 17P/306/2015-112 v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletej na čas po rozvode manželstva a napokon výroku IX., v ktorom s použitím § 52 C.m.p. súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

32. V nadväznosti na uvedené odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II., III., IV., V., VIII. a IX. podľa § 387 ods. 2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

33. Podľa § 23 ods. 1, 2 C.m.p. konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

34. Podľa § 2 ods. 5 písm. a/ zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení účinnom od 01.01.2023 (ďalej „Zákon o prídavku na dieťa“), ak súd rozhodne o zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov

alebo do spoločnej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, prídavok a príplatok k prídavku sa vypláca oprávnenej osobe podľa písomnej dohody rodičov. Ak nedôjde k písomnej dohode podľa prvej vety, pri zverení maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov sa prídavok a príplatok k prídavku vypláca striedavo každému rodičovi počas kalendárnych mesiacov, ktorých počet sa určí podľa pomeru, ktorým je určená striedavá osobná starostlivosť.

35. Podľa § 2 ods. 6 Zákona o prídavku na dieťa prídavok a príplatok k prídavku sa podľa odseku 5 písm. a/ začne vyplácať tomu rodičovi, ktorý má určený väčší rozsah striedavej osobnej starostlivosti; to neplatí, ak si za tie isté kalendárne mesiace uplatní nárok na prídavok a príplatok k prídavku len rodič, ktorý má určený menší rozsah striedavej osobnej starostlivosti.

36. Podľa § 33 ods. 1 prvá veta zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v aktuálnom znení (ďalej „Zákon o dani z príjmov“) daňovník, ktorý v zdaňovacom období dosiahol zdaniteľné príjmy podľa § 5 alebo § 6 ods. 1 a 2, si môže uplatniť daňový bonus na každé vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom, pričom prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu.

37. Podľa § 33 ods. 3 Zákona o dani z príjmov ak dieťa (deti) uvedené v odseku 2 vyživujú v domácnosti viacerí daňovníci, môže si daňový bonus uplatniť len jeden z nich. Pri použití ustanovenia odseku 5 môže uplatniť pomernú časť daňového bonusu po časť zdaňovacieho obdobia jeden z daňovníkov na všetky vyživované deti a po zostávajúcu časť druhý z daňovníkov. Ak podmienky na uplatnenie daňového bonusu spĺňa viac daňovníkov a ak sa nedohodnú inak, daňový bonus na všetky vyživované deti sa uplatňuje alebo sa prizná v poradí matka, otec, iná oprávnená osoba.

38. Pokiaľ ide o odvolanie otca, podané proti výroku VII. rozhodnutia, ktorý je (rovnako ako výrok VI.) samostatným výrokom, v ktorom súd prvej inštancie určil, že daňový bonus si uplatní matka a rodičovské dávky na maloleté deti bude poberať matka odvolací súd konštatuje, že vydania takéhoto rozhodnutia sa v priebehu konania nedomáhal ani jeden z účastníkov. V nadväznosti na vyššie citované zákonné ustanovenia poukazuje na to, že tak v prípade daňového bonusu, ako aj v prípade prídavku na dieťa, ide o verejnoprávny nárok rodiča, resp. oprávnenej osoby, ktorý sa netýka výkonu rodičovských práv a povinností tak ako ich definuje § 28 Zákona o rodine (podľa ktorého súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa, pričom pri výkone rodičovských práv a povinností sú rodičia povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa). Z uvedeného je zrejmé, že za veci súvisiace s výkonom rodičovských práv a povinností možno považovať iba záležitosti, ktoré sa dotýkajú záujmov maloletého dieťaťa. Otázka uplatňovania daňového bonusu, resp. poberania prídavku na dieťa sa však týka osôb oprávnených v zmysle vyššie citovaných ustanovení verejnoprávnych predpisov, ktoré umožňujú, aby sa rodičia na poberaní prídavku na dieťa a uplatňovaní daňového bonusu dohodli, a v prípade, ak k dohode medzi oprávnenými osobami nedôjde, zákon upravuje akým spôsobom budú tieto nároky vyplácané. V prípade neexistencie dohody rodičov sa teda postupuje podľa kogentných ustanovení Zákona o dani z príjmov, resp. Zákona o prídavku na dieťa a rozhodovanie o týchto otázkach nepatrí do právomoci súdu (§ 2, § 3 C.s.p.).

39. V nadväznosti na uvedené odvolací súd výrok VII. rozhodnutia súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. a/ C.s.p. zrušil, pretože na vydanie takéhoto rozhodnutia neboli splnené procesné podmienky (právomoc súdu rozhodovať o nárokoch vyplývajúcich zo Zákona o prídavku na dieťa a zo Zákona o dani z príjmu).

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 C.m.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p..

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).